

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en
Media, t.a.v. drs. A. Slob
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Secretariaat:
Antonio Vivaldistraat 2, 1083 GR Amsterdam
Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam

T +31(0)20 301 03 91
secretariaat@rjnet.nl
www.rjnet.nl

Onze ref: RJ-Richtl 660 stuk 31 B
Datum: Amsterdam, 14 juli 2021
Onderwerp: Commentaar PO/POF/RV26358596 inzake 'Vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs'

Hooggeachte heer Slob,

Met verwijzing naar uw brief d.d. 5 januari 2021 met uw referentie PO/POF/RV26358596 inzake 'Vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs' reageren wij als volgt.

Aanleiding

Begin 2021 is de wetwijziging Vereenvoudiging bekostiging PO doorgevoerd hetgeen onder andere een wijziging met zich meebrengt over de door het ministerie van OCW te bekostigen periode. Dit betreft voor onderwijsinstellingen in het PO momenteel een schooljaar en dit zal wijzigen naar een kalenderjaar. De gevolgen die dit heeft ten aanzien van de jaarverslaggeving zijn onderwerp van gesprek geweest in het bestuurlijk overleg van het ministerie van OCW met de PO-Raad. Naar aanleiding van dit bestuurlijke overleg heeft u ons uw brief doen toekomen.

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) heeft kennis genomen van uw brief in dezen en zich verdiept in de door u geschetste problematiek en de daarop betrekking hebbende geldende verslaggevingsgrondslagen waaronder RJ 660.202. In uw brief verzoekt u de Raad te reageren op uw voorstel om als gevolg van de overgang van schooljaarbekostiging naar kalenderjaarbekostiging het voor onderwijsinstellingen in het PO mogelijk te maken om gedurende een overgangperiode van 5 jaren een vordering op de balans te verantwoorden (een vergelijkbare vordering als heden die in 5 jaren wordt afgebouwd). Hierdoor zouden onderwijsinstellingen in het PO meer tijd krijgen om deze vordering zorgvuldig af te bouwen.

Ten eerste merken wij op dat deze problematiek voortkomt uit het feit dat sprake is van verschillende verslaggevingsstelsels tussen het ministerie van OCW (kas-verplichtingenstelsel) en de onderwijsinstellingen (baten-lastenstelsel). Op basis van RJ 660.202 dienen onderwijsinstellingen in het PO, om recht te doen aan het baten-lastenstelsel, de rijksbijdrage van het ministerie van OCW die wordt toegekend voor een schooljaar, toe te rekenen aan het verslagjaar van de onderwijsinstelling dat gelijk is

aan het kalenderjaar. Als gevolg van afwijkende kasstromen in vergelijking met deze toerekening zorgt dit ervoor dat een onderwijsinstelling momenteel per balansdatum een vordering op de balans verantwoord op het ministerie van OCW.

Achtergrond

Wij hebben begrepen dat het ministerie van OCW op basis van de wetwijziging Vereenvoudiging bekostiging PO de periode van bekostiging zal wijzigen van schooljaar naar kalenderjaar. In de overgang naar kalenderjaarbekostiging zal het ministerie van OCW de periode 1 augustus 2022 tot en met 31 december 2022 separaat gaan bekostigen om vervolgens voor geheel 2023 kalenderjaarbekostiging toe te passen. Deze wetwijziging heeft geen effect op de omvang van de door de onderwijsinstelling te ontvangen bekostiging aangezien de wijziging over het geheel gezien door het ministerie budgetneutraal zal worden uitgevoerd. De kasstromen uit hoofde van rijksbijdrage blijven gelijk. Aangezien onderwijsinstellingen op basis van RJ 660.202 het baten-lastenstelsel in de jaarrekening toepassen heeft dit voor hen echter wel gevolgen. De te verantwoorden baten (rijksbijdrage) zal hierdoor in de laatste vijf maanden van boekjaar 2022 eenmalig dalen, waardoor bij gelijkblijvende kosten er voor besturen een negatieve impact op het resultaat ontstaat en het eigen vermogen hierdoor gaat dalen.

Deze daling van het eigen vermogen duidt u in uw brief ook aan als van grote invloed op het eigen vermogen hetgeen mogelijk tot ongewenst gedrag kan leiden van schoolbesturen, bijvoorbeeld doordat zij (zonder inhoudelijke aanleiding) middels bezuinigingen op het onderwijs het eigen vermogen zouden kunnen proberen te sturen. Tevens geeft u aan dat daarnaast ook speelt het lopende traject van de aan te passen wijze waarop door schoolbesturen de voorziening voor groot onderhoud moet worden opgebouwd en de mogelijke impact op het eigen vermogen.

Zienswijze RJ

Alhoewel de RJ begrip heeft voor mogelijke ongewenste invloeden zoals door u geschetst merkt de RJ op dat er gezien de juridische en economische realiteit geen sprake is van een vordering op het ministerie van OCW per 31 december 2022. De Raad ziet dan ook geen grondslag voor onderwijsinstellingen in het PO om een niet bestaande vordering per 31 december 2022 in de jaarrekening te verantwoorden en af te bouwen in 5 jaar.

Ten aanzien van de vergelijking in uw brief met de vereenvoudiging van de bekostiging die in het voortgezet onderwijs (VO) heeft plaatsgevonden en dat de afbouw van een dergelijke vordering reeds is opgenomen in een specifieke regeling en in de richtlijn voor jaarverslaggeving (RJ 660.201) merken wij het volgende op. In uw brief geeft u naar onze mening ten onrechte aan dat het voor een onderwijsinstelling in het VO mogelijk is deze vordering op het ministerie van OCW af te bouwen. Onderwijsinstellingen in het VO hebben de keuze tussen of het opnemen van de vordering of het toelichten als een niet in de balans opgenomen actief. Van het afbouwen van een vordering is echter geen sprake.

Belangrijk om te vermelden is dat de (oorspronkelijke) regeling op basis waarvan onderwijsinstellingen in het VO een vordering op het ministerie van OCW mogen opnemen nog dateert van vóór de invoering van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo) en daarbij ook van vóór de totstandkoming van RJ 660. Bij de totstandkoming van RJ 660 was derhalve sprake van reeds bestaande regelgeving waardoor het voor onderwijsinstellingen in het VO wel mogelijk is deze vordering op te nemen.

Resumerend ziet de RJ op basis van de wijzigingen in de bekostiging voor het PO geen grondslag voor het opnemen van een vordering op het ministerie van OCW in de jaarrekening van onderwijsinstellingen en deze vervolgens af te bouwen. Wel kunnen onderwijsinstellingen in hun bestuursverslag de wijzigingen in het bekostigingsstelsel en de effecten daarvan additioneel kwalitatief en kwantitatief toelichten.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Wij zijn graag bereid om nader met u van gedachten te wisselen.

Hoogachtend,

drs. Gerard van Santen RA
Voorzitter Raad voor de Jaarverslaggeving

drs. Hubert Visser RA
Voorzitter RJ-werkgroep Onderwijs